

Særlig opmærksomhed på den sproglige udvikling

Udviklingen at et godt talesprog er en fundamental forudsætning for kommunikation med andre mennesker og for den intellektuelle udvikling generelt, er- med respekt for børnenes forskelligheder – at afgørende betydning at være opmærksom op hvordan, det enkelte barns sprog udvikler sig.

De seneste årtiers forskning har ligeledes i stigende grad peget på sammenhængen mellem en tidlig talesprogsudvikling og tidlige og sikre læsefærdigheder i skoleforløbet og senere i livet.

- ✚ Sætter barnet ord på, hvad det selv gør?
- ✚ Er det opmærksomt – og bevæbner det, hvad det ser andre gør?
- ✚ Er der mange fonologiske (Udtale-)fejl?
- ✚ Hvordan er ordforråd og sætningsdannelse?
- ✚ Kender det begreber omkring sig selv, daglige omgivelser, legetøj, dyr m.v.?
- ✚ Kender det navne på nære familiemedlemmer?
- ✚ Kan det fortælle om tidligere erfaringer og oplevelser (kontekst uafhængigt)?
- ✚ Kan det stille spørgsmål til voksne og til andre børn?

En del børn er meget opmærksomme og lyttende og udvikler et godt og alderssvarende impressivt sprog, selv om de endnu kun selv taler meget lidt, ekspressivt.

Nogle børn taler meget med så mange sproglydsfejl at det er meget vaskeligt for andre at forstå dem, ofte bliver de naturligt nok meget frustrerede og ryger ikke sjældent ind i mange konflikte.

Nogle af børnene er allerede, mens de gik i dagpleje, blevet undersøgt af talepædagogen – i andre tilfælde har talepædagog eller forældre vurderet, at man ville se tiden an til efter børnehavestart.

Hvis forældre og personale vurderer, at det enkelt barn har behov for mere støtte, end den vi allerede giver i børnehaven og forældrene giver i hjemmet, henter vi hjælp fra talepædagogen. Afhængig af problemstillingen, vurdere hun, om den generelle indsats er tilstrækkelig, om barnet skal støttes mere individuelt i børnehaven eller om hun skal gå ind med egentlig undervisning af barnet.

”sproglig opmærksomhed” drejer sig om, at vi som voksne er opmærksomme på at lytte til og følge, hvad barnet siger. At vi fortsætter og udvider talen til samtale - dialog. At vi taler tydeligt i sætningslængde og med indhold, der er tilpasset det enkelte barns udvikling. At vi viser og fortæller om mennesker, natur og ting i den konkrete, nære verden – og når barnet er lidt ældre om mennesker, begivenheder, ting, kulturer og fortællinger, der er uden for umiddelbar nærhed.

”sproglig opmærksomhed” kan foregå, når vi gør ting sammen med børnene og sammen snakker om hvad vi laver eller når vi spiller spil med fokus på begreber, sætninger spørgemåder, forholdsord.” er der en blå fisk bagved brikken med spejlægget?” ”hvem har billedet at en pige, der sidder på stranden på en badebold og kikker ud over havet?” ”Anders, vil du gi ‘mig den lille gule lastbil?”

I perioder arbejder vi i mindre "sproggrupper" med nogle af de børn, der har brug for ekstra sproglig opmærksomhed. Her har en voksen tilrettelagt et planlagt - men fleksibelt! -program ud fra de pågældende børns behov. Målet kan eksempelvis være at børnene lærer at kende farver- at lære forholdsord(foran, bagved ved siden af.....) overbegreber (dyr, møbler, frugt.....) - at skelne og benævne ansigtsudtryk og følelser – eller helt enkelt at lære opmærksomhed og koncentration eller at turde sige noget.